

SAKLI CENNETİN ÂŞIK KUŞLARI

Kudret Ayşe Yılmaz

■ O akşam daracık sokaklarda mor salkımlar, leylak ağaçları, tomurcuk güller arasındaki yürümenin; inci tozlarıyla bulutlanmış ruha ışık indiren bir aydınlanma getirdiğine şahit oldum.

Safranbolu'nun taş yollarına sinmiş mazi, bir yandan sefahati bir yandan seyahati bir yandan geçip gitmeyi diğer yandan akılda bir ömür kalmayı anlatıyordu adımlarıma takılan tıkırtılarıyla. Saklı Cennet'e yaklaştığımı, suyun iliklerindeki bereketin kokusunu aldığım vakit anladım. Geniş merdivenlerden inerken karanlığın demlenerek çöküşü, ısıtıllara ve su seslerinin notalandığı huzura hazırladı beni. Derin kanyonun iliği idi bu su. Taş değirmen de o sese mağlup... Yeşilin yükseldiği vadide, berrak ve sakin akışıyla ağırları sakinleştiren tatlı ekşi şerbetlere benziyordu. Renklerin çırpındığı derenin yüzü, su kuşlarının pakça göğüsleriyle hareketleniyordu. Kuşların hüzne bulanarak süren sessiz süzülüşleri, suya dokunuşları, suyu dalgalandırıp ahenkle yeniden yükselişleri küçüklüğümde ninemden dinlediğim "Çirkin Kız Efsanesi"ni hatırlattı.

Suyun kenarına oturup bu efsaneyi suya anlatacaktım ki çirkin kızın yüreği Saklı Cennet'te atsın. Her efsane aynı başlar ey aziz dere, kaybedenlerin ve kazananların savaş meydanı hem yeryüzü hem de iyilerin kalbidir:

Çok eskilerden bir gün... Yokluğa yakın eskilere karışmış bir kız serpilmekteydi. Teni sonbahar yemiş toprak, saçları alazlanmış ve sönmüş küller renginde. Çıpıl göz kapaklarının zorla zapt ettiği boğuk gri gözbebekleri kara bulutlar yüklü... Ah! Öyle çirkin öyle çirkindi ki... Yürürken yer ağlar, yere düşen gölgesi ağlar, başının üzerinden akıp da giden bulut ağlar... Öyle çirkindi ki elinin dediği çiçek rayihasını yitirir, yamacından geçtiği ekin sararır, bakışının değdiği savrulur, adını andığı yanıp kavrulur... Ağzının içindeki dili kara, benzi kara, elleri kara, bahtı kara... Cümle âlemin dilinde anlatıla anlatıla kızın

adı unutuldu. “Çirkince” deyiverdiler kisasından. Gebe kadının yakınına yanaştırmazlar, kırkı çıkmayan bebeğin kapısı önünden geçmesine müsaade buyurmazlar; sözlenene, evlenene selam vermesi yasaklanır, cenazenin toprağı kuryana kadar mezarlığa varması da hoş görülmezdi.

İpek libas da giyse kuru gümüş kemikleri seçilirdi. Burnunun üzerindeki irice kara leke, bir harita gibi şaşı gözünün istikametini işaret ederken kaşlarının dağınık kıllarına yeni düşen akları belirginleştiriyordu. Kaşlarının kara kılları tırpan gibi, yosun kokan saç tellerinden üçer beşer kavrardı. Saçları örgü tutmaz, elleri işe yakışmaz, konuşsa dili ağzına sığmaz, ettiği söz kulağa ilişmez, dalgalanıp duran ruhu liman görmez bir zavalı... Konu komşu, eş dost onu gördüğü vakit dudakını ısırpı yere tükürür, “Aman kızımız oğlumuz buncaya benzemesin!” diye fısıf fısıf yakarırdı. Çirkinliği düşünürdü Çirkence, çocukken de gençliğinde de çirkindi. Peki ihtiyarladığında? Bütün ihtiyarlar birbirine benzediğine göre farkına varılmazdı çirkinliğinin... Zaman aksa da yaşlanıverseydi. Derisindeki derin yarıkların bir bahanesi olsaydı böylece. “Ahhh! Siz beni gençken görecektiniz.” dediğinde insanların hayallerinden güzel bir kadın silüeti esip geçseydi birkaç saniyeliliğine. Güzel kelimesinin iması, üzerinden düşmeyen bakışlara bir ok misali saplansaydı.

Günlerden bir gün ırmak boyunda gezinirken görüntüsünün suda dağılıp gidişini fark etti. Su arındırır, paklar parlatırdı; “O hâlde şimdi sıra ben-de!” diye mırıldandı. Suyu devirdi bakışlarını, birlikte aktılar. İğrendiği yüzüne değen serinlik, çaltaklı damağında acı kan tadı bırakıyordu. Nihayet çatlakları rüzgâr süzmüş kara bir kaya misali kendini akışa bıraktı. Bir taşa çarpınca parçalandı içi dışı ve gözlerini sakince yumdu. Gün akşama dönene dek iki taşın arasında yundu durdu. Köpükler genzinin derinlerindeki kanı dağıttı. Kanı akıp bitti gök damarlarından, suya karıştı canı. Rahattı içi, arındı. İşte çirkinliğini damlalarla paylaşmıştı. Zamanın suya döndüğünü anladı, suyun zamanla bağı pekte mahsul verirdi başakların her birinde. Bir çalı takıldı bedenine. Kıyıya çekip bıraktı. “Ölmeyi de beceremedin çirkin çöpür çöpür yaratık...” dedi seçilmeyen sesiyle kendi kendine.

Yürümeye başladı. Ardına dönüp de köyüne bakmadı, madem çirkindi başka bir köyün çirkini olacaktı. Ya ailesi... Paslı hançer ciğerlerinde dört beş kez kıvrandı, ateş aktı göz yuvarından koynuna. Köyün ağzına terk edilmiş bir bebektir o. Yüreği yuvasını yitirmiş kırlangıç gibi çırpındı sü-tün sütun. İlk nefesinde ana kokusu dolmuş muydu ciğerine, anacığının ak sütüyle doymuş muydu hiç? Kopan fırtınalardan esirgeyen; nefes nefes geliştirip lokma lokma büyüten hangi şefkat dokunurdu doğuranının kollamadığı çocuğa? “Ben”i “biz”e evrilmemişti, öyle ki engin ve görkemli telaşları, buğday başakları gibi dopdolu sevinçleri de olmamıştı. Ruhu hafifleten hayallerin şekillendirdiği bahar motifleri ile örülen bir evde uyanmamıştı, çiçeklerin adını ona kimse öğretmemişti. Gece iyice çökmüşken titremeye başladı. Ellerine ilişti bakışları, siyah püsküller gibi iki yanına sürüklediği o eller değildi bunlar. Dört mevsimin sakın döngüsü maziden şimdiye tazelik telifler mi sunuyordu? Tepesine denk düşen mevsimi kıştı. Elde avuçta ne varsa kar yanığı... Köhne eşiğine çöküp

kalan kanı ağır, inadı güçlü çirkinliği taştan kanatlarıyla göğünü doldururdu. Uçamazdı bir damla, çakılırdı sertçe. Dua yerine geçecek kelimeleri de tanımazdı.

Nice adımladı yolu kim bilir, bir avuç ışık çalındı gözüne. "Kurtuldun a çirkin, yazgın göğün karasına sürülsün!" diye ilendi. O köyü gören bir kuytuda ışıkları izlerken dalıp gitti. Bir köpek ulumasıyla topacık bü-züşünce karşısında bir yiğit belirdi. Yiğit ki boyundan adam asılır, yassı yağrına yaslananın ömrü bahara erer, benzi petekten sızan bal parlaklığında... "Dövme, vallahi billahi insanım!" diyerek ağlayan kızın gözleri ilk kez bir erkeğin gözlerine değdi. Bakışları güneşe varıp pervane misali yana yana yere devrildi.

Yiğit gülümsedi, "Öyle ya, bunca güzellikle peri misali ışıkmaktasın! Kim-sin, nesin bilmem. Hadi, kalk bize gidelim! Anacığımın da gözü gönlü açılısın görkeminden." diyerek kavradı kollarından. Kız itirazsız ayak uydurdu. Nihayet kulübelerinde iki tas çorba içti, gönlü ısındı. Bir rüya görüyordu besbelli, o hâlde tadı çıksın ta tepeme diye sayıklayarak: "Ey yiğit gönlüm sana aktı, yar olasın bana!" deyip gülüverdi. Gencin yüzü soldu ilkin, heyecandan bir vakit dili dönmedi. "Sencileyin güzel kız, ben çobanı n'eylesin?" dedi hüzünle. Güllüştüler. Çirkinliğin ve güzelliğin sınırlarında gezdi ayakları. "Ya ben çirkin olaydım..." dedi kız. Anladılar ki güzellik ve çirkinlik aslında aynı bütünün parçalarıydı. Herkes ve her şey hem güzel hem çirkindi. Rüya ile gerçek arasında kırıldı zaman, hüsrân yavaşça ayımlandı neşeden. "Yine de severdim!" dedi yiğit. El ele verip aynı ırmağın dibine vardılar, şavkıdı heves bağırılarında. Suya atladılar.

Tam da o anda...

Kurşuni bir çift gözyaşı damlası gibi...

Titreşerek uçtular ve göğün maviliğini keserek süzöldüler...

Suyun yüzünde çözülüp aynı görünüşe sahip ak bağırlı birer su kuşuna dönüştüler...

Efsane burada bitti yahut burada başlıyordu.

Nerede su kuşlarının akça bağırının gölgesi suyu kınalarsa orada aşk için dua edilmeliydi. Köpüğü henüz dağılmamış Türk kahvemden bir yudum daha aldım.

Suyun incecik sesi ve ışıkların hoştan loşa narinliği, Saklı Cennet'i kuşatan eşsiz teselliler ile gönle ferahlık veriyorken bir yandan da su kuşlarının, mehtap yansısına yaraşır dansı sürüyordu. Sakinliğin açılmaya doyamayan bir çiçek gibi katmerlendiği o anlarda bir sevgi tufanı, dünyanın yüzünden göğe ağıyordu. Sonsuzluk için bakan ve gören her dertli sine; bu efsanede dalları çiçeklenmiş, eşsiz kokulara karılmış; yaprak yaprak derilmeyi, koklanmayı, okunmayı bekliyordu. Kan dolu damarların nabızı bu diri ve körpe uçuşun ritmine nasıl da aşınaydı! Bir zaman sonra düzgün taş yolu aşarak suyun, kuşların, ışıkların ve sevdanın yanı başından sessizce ayrıldım. Saklı Cennet'in âşık kuşlarını sakladım gönlümde, bir gün ansızın uçuracaktım onları göğe.